

CD RELIGIEUS Vijftig opnieuw Huub Oosterhuis

Zesenveertig jaar geleden, in 1967, verscheen het bundeltje *Vijftig psalmen*. Proeve van een nieuwe vertaling met de vertaling van vijftig psalmen van de dichters Huub Oosterhuis en Michel van der Plas, geholpen door de exegeten Han Renckens en Pius Drijvers. Het maakte bij verschijnen grote indruk en beleefde tientallen herdrukken. De vijftig werden grotendeels door Bernard Huijbers op muziek gezet.

De psalmen bleven voor Oosterhuis een blijvende bron van nieuwe liederen in allerlei vrije bewerkingen en toepassing. Oosterhuis maakte zich in zijn eentje alle honderdvijftig psalmen eigen. In november 2011 verscheen zijn *150 Psalmen vrij*. Het grote werk begon hij in 1959 met zijn eerste lied, *Zolang er mensen zijn op aarde*.

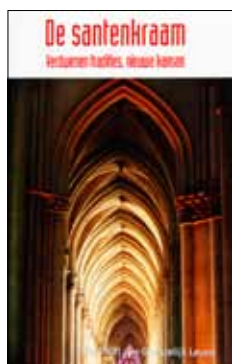
De psalmen zijn gedichten die 'de ruimte van het volledig leven' tot uitdrukking brengen. Het zijn de oudste levensliederen van onze beschaving. Ze bezingen het leven van zijn diepste diepten tot zijn hoogste hoogten, maar ze zijn wel verpakt in een tweeënhalft duizend jaar oud taalgewaad. Er zijn telkens opnieuw dichters nodig die ze weer in onze eigen taalruimte zetten.

Dat laatste heeft nu Huub Oosterhuis gedaan met zijn *Vijftig psalmen vrij*. Hij heeft de oude psalmen in het hart geraakt en met zijn dichterziel getransfigureerd tot nieuwe grote liederen. Minstens de helft daarvan is inmiddels alweer getoonzet, de meeste door Antoine Oomen, maar ook vele door Tom Löwenthal, Stijn van der Loo, Thom Janssen, en Tjeerd Oosterhuis. In deze cd-box zijn vijftig vrije psalmcomposities van Antoine Oomen bijeengebracht, meestal gezongen door diens eigen koor voor nieuwe Nederlandse religieuze muziek.

Antoine Oomen geniet al meer dan dertig jaar bekendheid als componist van liturgische liederen op teksten van Huub Oosterhuis. Van zijn talrijke, inmiddels in brede kring geliefde liederen, werd *De steppe zal bloeien* in 2006 uitgeroepen tot het mooiste Nederlandstalige religieuze lied. De laatste jaren heeft Oomen zich volledig toegelegd op het componeren van de vrije psalmbewerkingen van Oosterhuis. Vijftig daarvan zijn op deze box te beluisteren. Maar intussen zijn er meer composities voltooid, dus er staat ons nog het nodige te wachten. (BP)

Eeuwige hier en nu. Vijftig psalmen vrij, Huub Oosterhuis (tekst), Antoine Oomen (muziek), koor voor nieuwe Nederlandse religieuze muziek onder leiding van Antoine Oomen, 399477 MIRA, 28,50 euro.

TIJDSCHRIFT Breekbare traditie TGL

In het recentste nummer van *Tijdschrift voor Geestelijk Leven* (TGL), gewijd aan oude tradities, pleit de Nederlandse theoloog Erik Borgman voor de herontdekking en het ernstig nemen van de weerbarstige kanten van de christelijke traditie. In God geloven, meent hij, lijkt hedendaagse mensen makkelijker te vallen naarmate God abstracter wordt.

Borgman: „Dat Gods gezalfde in de gestalte van boord werkelijk onder ons tegenwoordig kan zijn, is een schandaal voor ons

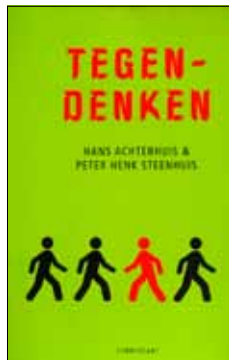
denken. Dat moeten we niet terzijde schuiven, maar op ons nemen. Want van dergelijke schandalen is de christelijke traditie gemaakt. Naar christelijke overtuiging zijn wij niet geroepen te doen wat altijd-al-mogelijk was, maar tot het onmogelijke dat ons als geschenk ten deel valt en in het ritueel geëerd wordt.”

Het nummer bevat nog interessante bijdragen zoals van Frans Maas die pleit voor een derde weg tussen conservatisme en progressieve instellingen, namelijk de focus op de leegte, het niet-weten, de huiver om het heilige van God in een religieuze cultuur onder te brengen.

Hoofdredacteur Ignace D'hert verwoordt het aldus: „Hebben we iets gemist dat met het wezenlijke van ons christelijke geloof te maken heeft? Dat dit wezenlijke nooit 'zuiver' verkrijgbaar is, maar steeds bemiddeld.” (EDS)

Een los nummer van TGL kost 7,95 euro.
Info: Licap, Guimardstraat 1, 1040 Brussel, 02 509 96 72.

BOEK ACTUALITEIT Andere kijk Hans Achterhuis

Hans Achterhuis is filosoof en werd bij onze noorderburen vorig jaar uitgeroepen tot Denker des Vaderlands. Het oeuvre van Achterhuis kenmerkt zich door de verbinding van filosofie met actuele maatschappelijke vraagstukken over bijvoorbeeld ontwikkelingshulp, welzijns- werk, gezondheidszorg en de

milieuproblematiek. Begrippen als arbeid, schaarste, utopie, techniek of geweld komen voortdurend ter sprake. Achterhuis benadrukt in zijn werk ook steeds het belang van 'tegen jezelf in denken', een soort van doorlopende dialoog met anderen en jezelf om aldus de standpunten aan te scherpen.

Journalist Peter Henk Steenhuis daagde voor het dagblad *Trouw* twee jaar lang Achterhuis uit in interviews die thans gebundeld werden in *Tegendenken*. De meeste onderwerpen zijn sterk gekleurd door de Nederlandse politieke en sociale actualiteit, maar dat neemt niet weg dat de man veel interessants te vertellen heeft en ons op veel dingen een volstrekt andere kijk aanbiedt.

Over de valstrikken van utopieën bijvoorbeeld, of over een marktdenken dat de markt eigenlijk kapot maakt. „Het valt me op dat bijna geen econoom serieus nadenkt over de moge-

lijkheid dat we het einde van de groei beleven”, meent hij over de huidige economische crisis.

Lezenswaardig is zijn stuk over euthanasie waarin hij stelt dat de vraag ernaar voortkomt uit het tekortschieten van de zorg. Achterhuis: „Is de manier waarop we met ouderen omgaan misschien zo ellendig dat wij allemaal, bijna stilzwijgend, eerder geneigd zijn voor de dood te kiezen dan voor een verhuizing naar een verpleegtehuis? Als dat zo is, dan moet er iets grondig veranderen aan onze zorg voor ouderen. In die verandering spelen de maakbare dood en de arts slechts een geringe rol.” (EDS)

Hans Achterhuis & Peter Henk Steenhuis, *Tegendenken*, Lemniscaat, Rotterdam, 2013, 17,50 euro.

BOEK SAMENLEVING Zeven werken Roger Burggraeve e.a.

Tien jaar al organiseert Tochten van Hoop in Antwerpen en Brussel wandelingen die leiden naar plaatsen waar men doorgaans niet komt, maar waar onmiskenbaar sporen te vinden

zijn van de positieve en hoopvolle manier waarop in de stad met armoede wordt omgegaan. Wanneer een groep jongeren of volwassenen door een kansarme wijk wandelt of in contact komt met mensen in de marge van de samenleving – de zogeheten allochtonen, vluchtelingen, daklozen, druggebruikers, ex-gevangenen – is het de bedoeling dat ze ook dat 'gezicht' van de stad zien, dat ze aanvoelen dat die mensen, die wijken ook deel uitmaken van onze samenleving.

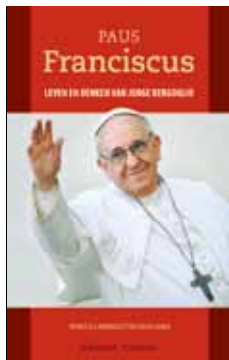
Ter gelegenheid van dit jubileum brengt de organisatie een boek uit over de zeven werken van barmhartigheid. Elk 'werk', van de hongerigen voeden tot de doden begraven, wordt uitgewerkt aan de hand van een inhoudelijke duiding, getuigenissen, een meditatietekst en

verwerkingsvragen. Theoloog Roger Burggraeve schreef een lezenswaardig inleidend hoofdstuk over de barmhartige Samaritaan. De collectieven Brandpunt 23 en Tram 66-sociale fotografie brengen het samenleven in de grootstad in beeld.

Dit boek zelf is een leestocht geworden naar de hoop die spreekt uit zorg en engagement. (EDS)

Tochten van Hoop, Ik had honger, Halewijn, Antwerpen, 2023, 223 blz., 17 euro.
Bestellen kan via Tochten van Hoop Brussel, 0496 79 36 24 of info@tochtenvanhoop.eu.

BOEK KERK Paus ten voeten uit Ambrogetti e.a.

Vanaf het eerste moment van zijn verkiezing tot bisschop van Rome en paus van de katholieke Kerk zorgde de Argentijnse jezuïet Jorge Bergoglio voor lente in de Kerk. Ook buiten de kring van gelovigen leeft er sympathie voor zijn nieuwe, sobere stijl. Maar wie is paus Franciscus/Jorge Bergoglio nu echt? Wat weten we over zijn levensverhaal? Waar stond en staat hij voor?

Het boek, dat onder de naam *El Jesuïta* (de jezuïet) eerder in Argentinië verscheen, bevat indringende gesprekken met de toenmalige kardinaal van Buenos

Aires. Het boek bevat foto's van zijn familie en van momenten uit zijn pastorale werk en ligt nu in de boekhandel.

In dit boek vertelt Jorge Bergoglio, nu paus Franciscus, hoe zijn uit Noord-Italië afkomstige familie in Buenos Aires terecht kwam, waar hij geboren werd en opgroeide. Hij vertelt over zijn priesterroeping, zijn keuze voor de jezuïetenorde, zijn ervaringen in het onderwijs en het pastoraat en zijn verheffing tot kardinaal door Joannes-Paulus II. Ook geeft hij zijn visie op actuele maatschappelijke en kerkelijke kwesties. Bergoglio voert een openhartig gesprek met de journalisten en schuwt lastige onderwerpen zoals de misbruikschandalen in de Kerk en de Argentijnse dictatuur niet. Een integraal hoofdstuk is gewijd aan de 'vuile oorlog' in zijn geboorteland en aan zijn eigen positie daartegenover.

We leren dat hij zich steeds voorstelde als „Jorge Bergoglio, priester”, dat hij de metro nam omdat die snel gaat, maar liever met de bus reist, „omdat ik dan de straat kan zien”. Hij is openhartig over het feit dat hij in zijn jeugd een vriendinnetje had. Ook is hij helemaal weg van

de poëzie van de Duitser Hölderlin. Dat pikte Angela Merkel op, want bij een recent bezoek aan het Vaticaan schonk ze hem het volledige werk van de dichter. Zijn hobby's zijn lezen en klassieke muziek. Het mooist vindt hij de ouverture *Leonore* van Beethoven in de uitvoering van Fürtwangler.

O ja, Bergoglio houdt als een rasechte Argentijn van de tango, maar dansen doet hij zelf niet meer. We leren ook dat hij naast Spaans perfect Italiaans spreekt (hij bezigt tegenwoordig nauwelijik een andere taal) en dat hij uitgebreid Frans en Duits heeft gestudeerd. Ook het dialect van het Italiaanse Piemonte beheerst hij, het is dan ook de taal uit zijn kindertijd. (EDS)

Francesco Ambrogetti & Sergio Rubín, *Paus Franciscus. Leven en denken van Jorge Bergoglio*, Adveniat/Halewijn, Antwerpen, 2013, 216 blz., 19,50 euro.